

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-11

Vår referens

Frida De Oliveira

Utvecklingssamordnare

frida.deoliveira@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall STK-2025-1925

Sammanfattning

Naturvårdsverket har remitterat förslag på hur det svenska regelverket ska kompletteras och anpassas till EU-förordningen om förpackningar. Naturvårdsverket föreslår att den befintliga svenska förpackningsförordningen upphävs och ersätts med en förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om förpackningar.

Naturvårdsverket föreslår även ändringar i flera förordningar.

Ärendet har skickats på remiss till miljönämnden, Sysav, tekniska nämnden och VA SYD. Miljönämnden, tekniska nämnden och VA Syd har inkommit med yttrande. Sysav har meddelat att de inte har något att erinra avseende remissen.

Stadskontoret delar remissinstansernas bedömning att det är positivt att regler och märkning av förpackningar harmoniseras inom EU. Stadskontorets anser att det är angeläget att betona vikten av att kommunerna ges full kostnadstäckning i de delar av utredningens förslag som innebär en utökning av kommunernas uppdrag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet

Beslutsunderlag

- Förslag till komplettering av EU-förordningen om förpackningar i svensk rätt
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260323 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - delredovisning om genomförandet av EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall

- Remissvar VA SYD
- Remissvar tekniska nämnden
- Remissvar miljönämnden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-03-23

Kommunstyrelsen 2026-04-01

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Tekniska nämnden

VA SYD

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Naturvårdsverket har remitterat förslag på hur det svenska regelverket ska kompletteras och anpassas till EU-förordningen om förpackningar. Remissen är en delredovisning som omfattar de artiklar i EU-förordningen som ska börja tillämpas senast tre år från förordningens ikraftträdande, det vill säga senast i februari 2028. Naturvårdsverket föreslår att den befintliga svenska förpackningsförordningen upphävs och ersätts med en förordning med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om förpackningar. Naturvårdsverket föreslår även ändringar i följande förordningar:

- Avfallsförordningen (2020:614)
- Förordningen (2021:996) om engångsprodukter
- Förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter
- Förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
- Förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter
- Förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
- Förordningen om ändring i offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641)

Naturvårdsverket bedömer att konsekvenserna av förslagen är begränsade. Vissa förslag bedöms innebära något mer långtgående konsekvenser för aktörer, till exempel förslag om skyldighet att erbjuda återanvändbara förpackningar vid försäljning av snabbmat och dryck för avhämtning och förslaget om nya bestämmelser för insamlingen av förpackningsavfall från verksamheter. Naturvårdsverket bedömer att förslagen kommer

att innebära ökade arbetsuppgifter för Naturvårdsverket under de första åren med i samband med att justeringar i föreskrifter, informationsinsatser och vägledning behöver göras. Naturvårdsverket beskriver att verket genomgående har beaktat hur omotiverade regelbördor kan motverkas och om nationella undantag bör införas.

Författningsförslagen har utformats för att bli så tydliga som möjligt och bidrar till regelförenkling. Naturvårdsverket har beaktat hur överimplementering kan undvikas och gör bedömningen att förslagen inte går utöver handlingsutrymmet i respektive artikel i EU-förordningen om förpackningar. Naturvårdsverket har vid framtagandet av förslagen haft kontakt med företrädare från branschen samt berörda myndigheter.

Internremiss

Ärendet har skickats på remiss till miljönämnden, Sysav, tekniska nämnden och VA SYD. Miljönämnden, tekniska nämnden och VA SYD har inkommit med yttrande. Sysav har meddelat att de inte har något att erinra avseende remissen.

Miljönämndens yttrande i sammanfattning

Angående införandet av miljö sanktionsavgifter anser miljönämnden att det bör utredas om en miljö sanktionsavgift för att bryta mot kravet på att sortera ut förpackningsavfall enligt 3 kap. 8 § avfallsförordningen (2020:614) bör införas, jämte de övriga föreslagna sanktionsavgifterna. I nuläget kan endast tillsynen av utsorteringskravet hanteras genom förelägganden, vilket kan vara en lång och ineffektiv process. Felsorteringen av förpackningsavfall är omfattande och miljönämnden bedömer att en miljö sanktionsavgift vore ett bra verktyg för att se till att ovanstående krav efterlevs med en ökad materialåtervinning och minskad miljö påverkan.

Angående vägledning från Naturvårdsverket anser miljönämnden att det är av vikt att Naturvårdsverket vid ett genomförande av de föreslagna lagändringarna prioriterar att snabbt ta fram tydlig vägledning för att förekomma lokala tolkningar på kommunala tillsynsmyndigheter och länsstyrelser. Miljönämnden anser att det är av särskild vikt att Naturvårdsverket prioriterar vägledning kring hur kommunerna ska verka för att öka kvaliteten på insamlat material, hur tillsynsmyndigheten kan agera för att detta ska uppnås och vilka åtgärder tillsynsmyndigheten bör vidta avseende bolag som i dagsläget är insamlare inom ett marknadsdrivet system då detta system avvecklas.

Angående undantag från kravet att skilja förpackningar från sitt innehåll anser miljönämnden att Naturvårdsverkets förslag att behålla och utvidga det undantag som idag finns i 3 kap. 9 § avfallsförordningen för att anpassas det till EU:s förordning om förpackningar inte är tillräckligt, då det endast omfattar särskilt utpekade myndigheter samt de vars uppgift är att beivra brott. Den livsmedelstillsyn som bedrivs på

kommunal nivå fattar liknande beslut om förverkande och förstörande som de utpekade myndigheterna i syfte att skydda allmänheten från potentiellt skadliga livsmedel. Denna tillsyn försvåras dock avsevärt om tillsynsmyndigheten åläggs att skilja livsmedlen från sina förpackningar vilket kan leda till att den eftersätts eller blir verkningslös. Miljönämnden vill därför påtala behovet av att även livsmedelskontrollen på kommunal nivå inkluderas i ovanstående undantag, enligt den hemställan som miljöförvaltningarna i Malmö, Göteborg och Stockholm gav in till regeringen den 3 december 2025, MN-2025-7696.

Miljönämnden framhåller vidare att en bedömning av de eventuella konsekvenser som de föreslagna lagändringarna kan ge upphov till är svår att genomföra eftersom det inte ingått i Naturvårdsverkets uppdrag att utreda eller bedöma denna fråga. Miljönämnden vill därför framföra att det är viktigt att kommunerna får möjlighet till full kostnadstäckning för det fall att remissens förslag leder till ett ökat tillsynsansvar för kommunerna. Miljönämnden betonar att det är viktigt att eventuella tillkommande krav på information och vägledning inte leder till en ökad ekonomisk belastning på kommunerna genom exempelvis framtagande av informationsmaterial. Miljönämnden anger att denna risk potentiellt skulle kunna minskas genom att Naturvårdsverket tar fram information som kommunerna kan använda.

Tekniska nämndens yttrande i sammanfattning

Tekniska nämnden anger i yttrandet att nämnden överlag är positiv till förslagen. Tekniska nämnden anser att det är bra att regler och märkning av förpackningar harmoniseras. Tekniska nämnden ser positivt på att kommunen får i uppdrag att samla in förpackningar som kan klassificeras som farligt avfall via exempelvis återvinningscentraler och att behandla detta förpackningsavfall likt annat farligt avfall från hushållen. Tekniska nämnden anser att utsläpp av farliga ämnen, materialåtervinning och nedskräpning i största möjliga mån bör hanteras genom reglering av förekomst och ämnen i förpackningar och ser därför på att positivt att majoriteten av de förslag som Naturvårdsverket presenterar riktar sig mot producenterna och producentansvarsorganisationerna.

Tekniska nämnden anser att skrivningen om kvalitet i kapitel 7 i förslaget till förordning (2026:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om förpackningar behöver differentieras. Tekniska nämnden anser att en kommun inte kan anses ha samma rådighet, och därmed inte samma ansvar, över kvaliteten på det insamlade förpackningsavfallet vid fastighetsnära insamling som vid insamling i offentlig miljö. Tekniska nämnden anser därför att kvalitetsansvaret inte bör gälla vid insamling i offentlig miljö. Tekniska nämnden anger att kommunen kan och kommer att arbeta med åtgärder för att sorteringen ska uppnå så god kvalitet som möjligt, men effekterna

av dessa åtgärder bedöms bli begränsade. Tekniska nämnden anser att kvalitetsansvaret i stället bör åläggas producentansvarsorganisationerna, genom eftersortering eller liknande. Även om ersättningsmodellen från producentsansvarsorganisationerna omfattar denna del bedömer tekniska nämnden att ersättningen inte kommer att täcka de omfattande åtgärder ett sådant ansvar skulle innebära inom kommunens gaturenhållning. Tekniska nämnden anger i yttrandet att nämnden kommer att fortsätta sitt befintliga proaktiva arbete mot nedskräpning och utför kontinuerligt kampanjer och åtgärder för att underlätta för både allmänheten och gaturenhållningen. Kommunen har dock inga medel att ”säkerställa att förpackningsavfallet i möjligaste mån inte innehåller annat avfall än förpackningar”.

Angående formuleringen ”Kommunen ska vid insamling av förpackningsavfall enligt detta kapitel se till att det förpackningsavfall som samlats in separat och som ska överlämnas till en producentansvarsorganisation enligt 11 § hanteras på ett sådant sätt att det underlättar materialåtervinningen av avfallet” sid.41 är tekniska nämndens ståndpunkt att denna bör ändras till ”Kommunen ska vid insamling av förpackningsavfall enligt detta kapitel se till att det förpackningsavfall som samlats in separat och som ska överlämnas till en producentansvarsorganisation enligt 11 § hanteras på ett sådant sätt att det inte försvårar materialåtervinningen av avfallet”. Tekniska nämnden anser att det ligger inom en kommuns rådighet att hantera det insamlade förpackningsavfallet på ett sätt som inte försvårar materialåtervinningen, medan ”underlättar” indikerar att kommunen kan behöva vidta åtgärder som inte ligger inom dess rådighet, till exempel förbehandla avfallet. Tekniska nämnden framhåller att möjligheten att underlätta materialåtervinning ligger inom producentansvarsorganisationernas rådighet.

Tekniska nämnden anser att det är positivt att retursystemet för dryckesbehållare i plast eller metall harmoniseras inom EU eftersom det bedöms motverka nedskräpning och underlätta vid materialåtervinning. I den utgående förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar har det sedan tidigare stått att: ”En kommun ska, på de platser och i den omfattning som avses i 5 kap. 14 §, underlätta för en producentansvarsorganisation som driver ett retursystem att placera ut insamlingskärl för de plastflaskor och metallburkar som ingår i systemet, eller själv placera ut insamlingskärlen.” Denna formulering föreslås införas i stort sett oförändrad i den nya förordningen (2026:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om förpackningar. Till denna skrivning och inför kravet om insamling av förpackningsavfall vid populära platser från den 1 januari 2026 har Naturvårdsverket gett följande vägledning: ”Kommunen bör även överväga behovet av att på en insamlingsplats för förpackningsavfall placera insamlingskärl för de plastflaskor och metallburkar som ingår i ett retursystem (5 kap. 14 § samt 6 kap. 9 § förpackningsförordningen).” Utifrån denna vägledning placerar nämnden redan idag så kallade pantrör (insamlingskärl för

flaskor och burkar belagda med pant) vid sorteringsplatserna på torg och i parker. Dessa är dock inte utformade för större dryckesbehållare än 0,5 liter. Då skrivningen i förordningen inte ändras bedömer nämnden att Naturvårdsverkets vägledning fortsatt är gällande.

VA SYD:s yttrande i sammanfattning

VA SYD invänder inte mot förslagen om reglering av kvalitet i relation till det kommunala insamlingsansvaret för förpackningsavfall, men gör vissa specifika ställningstaganden kring formulering och definitioner av högkvalitativ materialåtervinning. VA SYD vill poängtera vikten av tydliga gränsdragningar mellan ansvarsområden och kriterier för att kunna avgöra högkvalitativ återvinning. VA SYD tillstyrker undantag för övrigt förpackningsmaterial, men begär förtydliganden, samt att trä inkluderas. VA SYD tillstyrker förtydligandet om producentansvar för farliga förpackningar men gör vissa ställningstaganden. VA SYD står bakom att vara restriktiv med miljö sanktionsavgifter, säkerställa proportionalitet och tydlig tillsynsvägledning. VA SYD tror på att motverka detaljstyrning av insamlingslösningar och att säkra kommunal flexibilitet och innovation.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret delar remissinstansernas bedömning att det är positivt att regler och märkning av förpackningar harmoniseras inom EU. Stadskontoret delar också inställningen att utsläpp av farliga ämnen, materialåtervinning och nedskräpning i största möjliga mån bör hanteras genom reglering av förekomst och ämnen i förpackningar och att det är positivt att Naturvårdsverkets förslag primärt riktar sig mot producenter och producentansvarsorganisationer.

Stadskontoret delar remissinstansernas synpunkt om adekvata resurser och anser att det är angeläget att betona vikten av att kommunerna ges full kostnadstäckning i de delar av utredningens förslag som innebär en utökning av kommunernas uppdrag.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Micael Nord Näringslivsdirektör
Andreas Norbrant Stadsdirektör